

MPR_REP2 Regionální ekonomie a politika II

Regionální politika

jaro 2018

Ing. Dominika Tóthová
d.tothova@mail.muni.cz

Vývoj politiky soudržnosti

- Počátky regionální strukturální politiky
- Regionální politika v letech 1980 – 1990
- Regionální strukturální politika Společenství 1990 – 2000
- Regionální politika Evropské unie 2000 – 2006
- Politika hospodářské a sociální soudržnosti 2007 – 2013
- Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti 2014 - 2020

Počátky regionální strukturální politiky

- 50. léta
- 60. léta
- 70. léta –tzv. Thomsonova zpráva (1973) – Zpráva o regionálních problémech v rozšířeném společenství

Vývoj politiky soudržnosti

- 80.léta
  - **Jednotný evropský akt** - téma ekonomické a sociální soudržnosti „...K podpoře celkového harmonického vývoje Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k posilování své ekonomické a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a zaostalosti regionů, jimž se dostává nejmenší podpory...“
  - strukturální regionální politika významnější, národní přístupy doplňující
  - váha priorit ES podpořena finančními prostředky poskytovanými prostřednictvím strukturálních fondů - Orientační sekce EAGGF, ESF, ERDF a EIB a dalších nástrojů
  - 1988 – vytvořeny speciální územní statistické jednotky NUTS (cíl územní srovnatelnost)
  - EK stanovila tzv. Cíle

Regionální strukturální politika Společenství 1990 – 2000

- **Maastrichtská smlouva (1992, Smlouva o Evropské unii)**
  - Posílení významu strukturální politiky na regionální bázi
    - Posílení finančních obnosů ve strukturálních fondech (vydána nařízení a stanoviska, která výstavbu fondů zprůhledňují a koordinují)
    - Zřízení Fondu soudržnosti
    - Ustanoven Výbor regionů (konzultativní orgán EK)
- **Amsterdamská smlouva (1997)**
  - Některá ustanovení vztahující se k strukturální politice – ES rozvíjí a sleduje činnosti vedoucí k posilování hospodářské a sociální soudržnosti prostřednictvím SF, EIB a dalších zdrojů

Regionální strukturální politika Společenství 1990 – 2000

- Změny v politickém uspořádání Evropy → zájem o začlenění do evropských struktur → předvstupní strukturální politika vůči kandidátským zemím
  - ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession)
  - SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
  - PHARE (Poland and Hungary: Assistance for Restructuring Their Economies)
- Agenda 2000 (schválena 1999)
  - Návrhy na reformu existujících politik a finanční rámec na období 2000 – 2006

Regionální politika Evropské unie 2000 – 2006

- Změny kvalitativní i kvantitativní (Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, Agenda 2000) → vyšší efektivnost vynaložených prostředků, omezení plošných podpor, zacílení na nejvíce znevýhodněné a postižené regiony a nezaměstnanost
- 3 Cíle
  - Cíl 1 – Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů
  - Cíl 2 – Hospodářská a sociální koheze oblastí, které čelí strukturálním obtížím
  - Cíl 3 – Adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti

Principy politiky soudržnosti

- Intervence se poskytují na základě jasně definovaných principů
- Aktuální principy v programovém období jsou obsaženy v konkrétních nařízeních Rady
- Poprvé v legislativě v roce 1988

Principy politiky soudržnosti

- **Princip solidarity**
- **Princip subsidiarity**
- **Princip koncentrace**

Principy politiky soudržnosti

- **Princip partnerství**
- **Princip programování**
- **Princip monitorování a vyhodnocování**
- **Princip adicinality**

Klasifikace územních statistických jednotek

Účel

- shromažďování, zpracovávání harmonizace regionálních statistik Evropské unie
- socio-ekonomické analýzy regionů
- tvorba regionální politiky EU

Klasifikace územních statistických jednotek

Principy

- **Klasifikace NUTS zahrnuje tři hierarchické úrovně**
  - NUTS I
  - NUTS II
  - NUTS III
  - Příklad:

Code	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
UKD	NORTH WEST (ENGLAND)		
UKD1		Cumbria	
UKD11			West Cumbria
UKD12			East Cumbria
UKD3		Greater Manchester	
UKD33			Manchester
UKD34			Greater Manchester South West
UKD35			Greater Manchester South East
UKD36			Greater Manchester North West
UKD37			Greater Manchester North East

Klasifikace NUTS

- **Národní úroveň (NUTS 0) - stát**
- **NUTS I**
  - Makroregionální úroveň – územní jednotka velkých oblastí (zemí), obvykle umělé konglomeráty nižších jednotek, větší význam např. v SRN – spolkové země, Spojeném království (historické země Wales, Skotsko a Severní Irsko a Anglie rozčleněná na obvody regionálních rozvojových agentur) a Belgii (Vlámsko, Valonsko a Brusel)
  - V EU 98 regionů, průměrná populační velikost cca 5 mil. obyvatel
  - V ČR:
- **NUTS II**
  - Regionální úroveň odpovídající střední úrovni administrativního členění zemí EU (např. regiony ve Francii, Itálii, provincie v Belgii, Nizozemsku, comunidades autonomas ve Španělsku, spolkové země v Rakousku).
  - V současnosti nejdůležitější regionální úroveň
  - V EU 276 regionů, průměrná populační velikost cca 2 mil. obyvatel
  - V ČR:
- **NUTS III**
  - Regionální jednotka odpovídající nižšímu članku administrativního členění
  - např. Kreise v SRN, departementy ve Francii, provincie v Itálii a ve Španělsku, administrativní jednotky ve Švédsku a Dánsku
  - V EU 1342 regionů
  - V ČR:

THE EUROPEAN UNION – NUTS level 1

LEGEND

- National level
- NUTS level 1

Code	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
CZ0	ČESKÁ REPUBLIKA		
CZ01		Praha	
CZ010			Hlavní město Praha
CZ02		Střední Čechy	
CZ020			Středočeský kraj
CZ03		Jihozápad	
CZ031			Jihočeský kraj
CZ032			Plzeňský kraj
CZ04		Severozápad	
CZ041			Karlovarský kraj
CZ042			Ústecký kraj
CZ05		Severovýchod	
CZ051			Liberecký kraj
CZ052			Královéhradecký kraj
CZ053			Pardubický kraj
CZ06		Jihovýchod	
CZ063			Kraj Vysočina
CZ064			Jihomoravský kraj
CZ07		Střední Morava	
CZ071			Olomoucký kraj
CZ072			Zlínský kraj
CZ08		Moravskoslezsko	
CZ080			Moravskoslezský kraj
CZZ	EXTRA-REGIO NUTS 1		
CZZZ		Extra-Regio NUTS 2	
CZZZZ			Extra-Regio NUTS 3

Klasifikace územních statistických jednotek

Principy

- NUTS upřednostňuje již existující administrativní jednotky v členských státech
- Při sestavování NUTS jsou stanoveny minimální a maximální prahové hodnoty pro počet obyvatel regionů

Level	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 million	7 million
NUTS 2	800 000	3 million
NUTS 3	150 000	800 000

Klasifikace územních statistických jednotek

Principy

- Na nižší úrovni jsou NUTS doplněny místními správními jednotkami LAU (Local Administrative Units)
  - **LAU I (dříve NUTS IV)**
    - Jediná hierarchická úroveň NUTS, která není obsazena ve všech zemích EU. Je však důležitá pro menší země, kde reprezentuje úroveň administrativního členění (např. Irsko, Lucembursko)
    - V ČR:
  - **LAU II (dříve NUTS V)**
    - Hierarchicky nejnižší jednotka – obvykle obec nebo skupina obcí, resp. městských čtvrtí
    - V ČR:

Strukturální fondy

- do roku 1988
- 1988 – reforma strukturálních fondů
- 2000 – 2006
  - Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a nařízení vztahující se ke každému fondu zvlášť
  - ERDF, ESF, EAGGF – Orientační sekce, FIG
- 2007 – 2013
  - Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních... a nařízení o jednotlivých fondech zvlášť, prováděcí nařízení EK
  - Zásadní změny
  - ERDF, ESF
- 2014 – 2020
  - Podmínky a pravidla fungování jsou upravena nařízením EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních ..... a nařízení o jednotlivých fondech zvlášť
  - nová společná pravidla nastavena pro 5 fondů, které dohromady tvoří **Evropské strukturální a investiční fondy** (ESI): Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond

Evropský sociální fond (European Social Fund, ESF)

- Založen 1957 s cílem snižovat nezaměstnanost a zlepšit fungování trhu práce
- Intervence orientované na lidské zdroje (mladé, starší a nezaměstnané)
- neinvestiční, tedy na neinfrastrukturní projekty
- Pravidla pro fungování ESF na **2014 - 2020** jsou upravena v Nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních..., Nařízení EP a Rady č. 1304/2013 o Evropském sociálním fondu

Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund, ERDF)

- založen 1973 s posláním vyrovnat rozdíly mezi regiony, zmírnění regionálních disparit s ohledem na budování HMU
- investiční / infrastrukturní projekty
- investice do sektorů posilujících růst, zlepšování konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst
- Pravidla pro fungování ESF na **2014 - 2020** jsou upravena v Nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních..., Nařízení EP A Rady (EU) č. 1301/2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj
  - zaměřen především na modernizaci a posilování hospodářství členských států
  - klíčové oblasti: inovace a výzkum, digitální agenda, podpora malých a středních podniků a nízkouhlíkové hospodářství.
  - největší ze všech ESI fondů

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD)

- vznik 2005 (z Evropský zemědělský orientační a záruční fond, 1962)
- cíle:
  - podpora zvyšování konkurenceschopnosti odvětví zemědělství a lesnictví
  - zlepšování životního prostředí, stavu krajiny i kvality života ve venkovských oblastech
  - podpora diverzifikace venkovského hospodářství
- 2014 – 2020
  - V ČR financován Program rozvoje venkova (i 2007 – 2013)
  - Pravidla pro fungování ESF na 2014 - 2020 jsou upravena v Nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních..., Nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

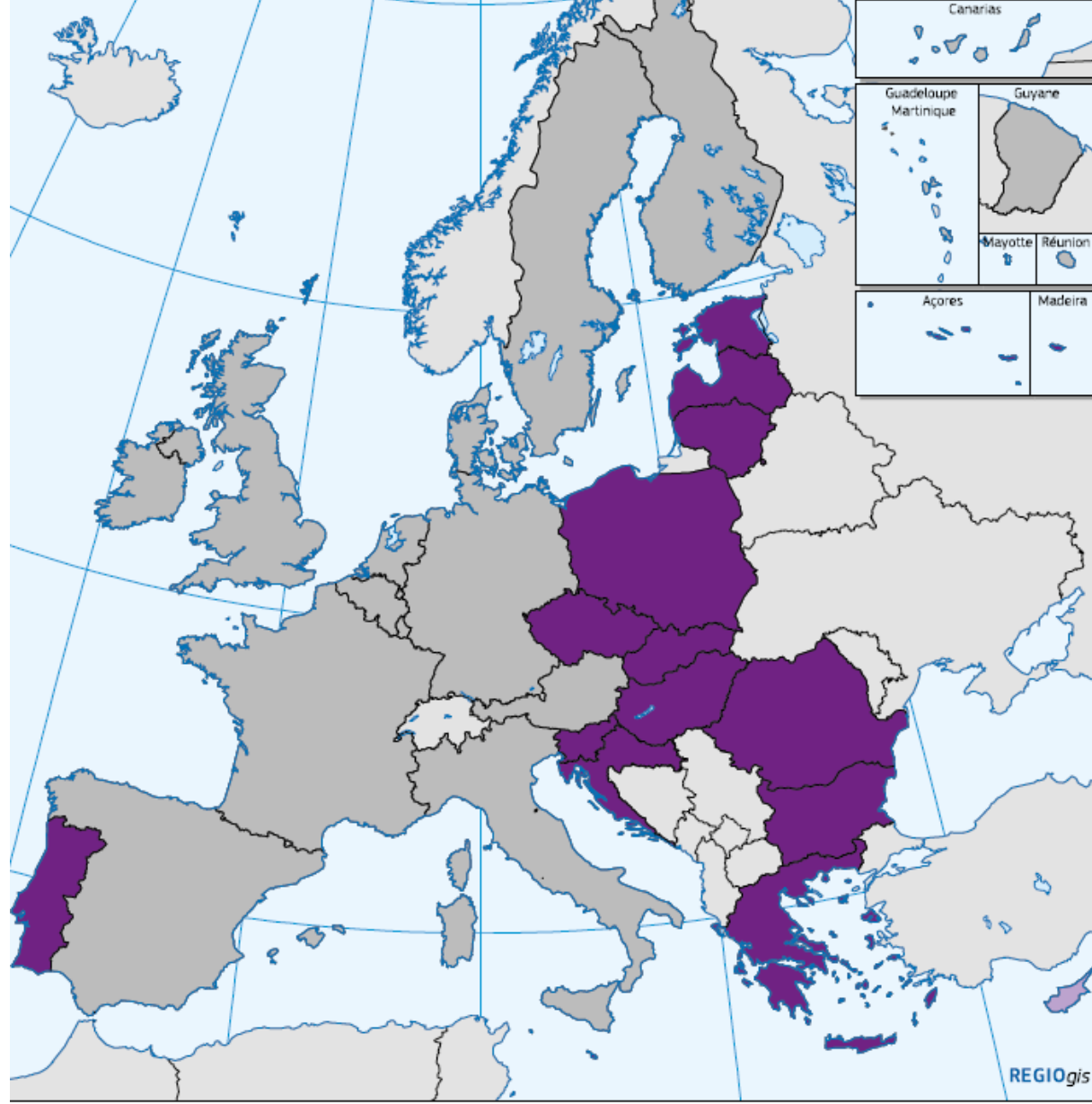
Evropský námořní a rybářský fond (European Maritime and Fisheries Fund (EMFF))

- založen 2014 (předchůdci: Finanční nástroj na podporu rybolovu 1993 a Evropský rybářský fond 2006)
- 2014 – 2020
  - Pravidla pro fungování ESF na 2014 - 2020 jsou upravena v Nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních..., v nařízení EP a Rady (EU) č. 508/2014 o Evropském námořním a rybářském fondu
  - je zaměřen na financování námořní a rybářské politiky EU
  - projekty týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu podporující konkurenceschopnost, ochranu a zlepšování podmínek rybolovu
  - V ČR je z něho financován pouze OP Rybářství s cílem pomoci při přechodu odvětví na udržitelný rybolov.

Fond soudržnosti (Cohesion fund, CF)

- Založen 1994 – pro Španělsko, Portugalsko, Řecko, Irsko
- Oblast podpory: transevropské dopravní infrastruktury a zlepšování životního prostředí pomocí intervencí v sektorech dopravy a energetiky, projekty týkající se energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů v podnicích a veřejných infrastrukturách
- Nepatří mezi strukturální fondy
  - podpory poskytovány přímo členskými státy, ne regionům
  - Jiná výše HDP/os., často hrazeny celé uznatelné náklady
- Pro členské státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU
- 2014 – 2020: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kyp, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko a Slovinsko
- Pravidla pro fungování ESF na 2014 - 2020 jsou upravena v Nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních..., Nařízení EP a Rady (EU) č. 1300/2013 o Fondu soudržnosti

Kategorie

- HND na hlavu < 90 % průměru zemí EU27
- Postupně vyřazování podpory
- Ostatní členské státy

Hodnoty HND na hlavu: průměr 2008–09–10
 Zdroje: Eurostat, Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku

Další fondy a instituce využívané pro financování rozvoje regionů

Fond solidarity EU

- Vznik 2002
- na podporu oblastí postižených živelnými pohromami a na prevenci proti nim
- Podporuje obnovu technické infrastruktury, zdravotnictví a školství

Evropský investiční fond

- Založen 1994
- poskytování pomoci malým podnikům prostřednictvím rizikového kapitálu a záruk

Evropská investiční banka

- Zřízena 1958, sídlo Lucemburk
- Poskytuje finanční prostředky na projekty, kterými EU realizuje své cíle, a to v rámci EU i mimo ni

Cíle regionální politiky 2000 -2006

Cíl 1 – Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů

- Orientace na regiony NUTS II s opoždujícím se rozvojem = pro regiony HDP/ob. < 75 % průměru EU (průměr 1994 – 1996)
- Další podporované regiony:
  - řídké osídlené regiony (dřívější Cíl 6)
  - nejvzdálenější (zámořské) regiony (vzdálené francouzské departmenty, Azory, kanárské ostrovy, Madeira)
  - mírový proces v Irsku – dřívější iniciativa PEACE
  - města severního Švédska (vyplývá ze smlouvy o přístupu Švédska)
  - Přejícná pomoc: regiony, které dosahovaly vyšších hodnot, ale získávaly v minulém období pomoc z Cíle 1
- Financování cíle: ERDF, ESF, EAGGF - Orientační sekce, FIGF
- Určeno 69,7 % prostředků strukturálních fondů

Cíle regionální politiky 2000 -2006

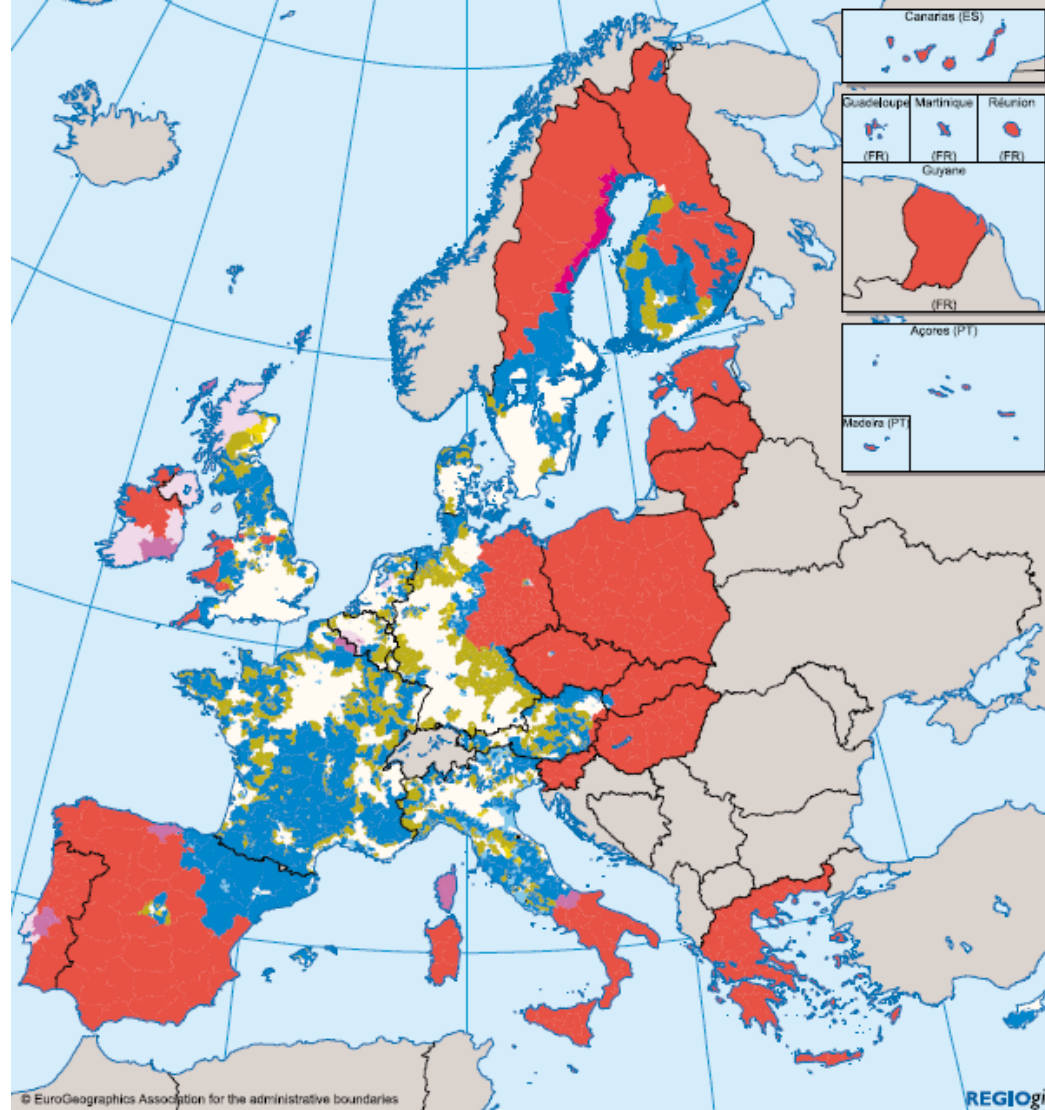
Cíl 2 – Hospodářská a sociální koheze oblastí, které čelí strukturálním obtížím

- Orientace na regiony, které se potýkají se strukturálními potížemi a s adaptací na nové podmínky dané existencí HMU, zaměřeno na 4 typy regionů:
  - Oblasti procházející socioekonomickými změnami
  - Venkovské oblasti
  - Městské oblasti
  - Oblasti závislé na rybolovu
- Určeno pro regiony, které nezískávají pomoc z Cíle 1, EK stanovila složitý systém kritérií pro jednotlivé typy regionů, rozšířený o kritéria počtu obyvatel; přechodná pomoc pro některá území
- Financování cíle: ERDF, ESF, EAGGF - Orientační sekce
- Určeno 11,5 % prostředků strukturálních fondů

Cíle regionální politiky 2000 -2006

Cíl 3 – Adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti

- Zaměřen na problematiku boje s nezaměstnaností, adaptaci pracovníků, zaměstnaností mladých lidí a lidí na okraji společnosti
- Pomoc regionům mimo regiony spadající pod Cíl 1
- Financování cíle: ESF
- Určeno 12,3 % prostředků strukturálních fondů

Strukturální fondy 2000–06: Vhodné oblasti

Cíl 1		Cíl 2	
■	Cíl 1*	■	Cíl 2
■	Postupné vyřazování (do 31/12/2005)	■	Cíl 2 (Částečně)
■	Postupné vyřazování (do 31/12/2006)	■	Postupné vyřazování (do 31/12/2005)
■	Speciální program	■	Postupné vyřazování (Částečně) (do 31/12/2005)

Oblasti v Estonsku, Litvě, Polsku, České republice, Slovensku, Maďarsku, Slovinsku, Kypru a na Maltě jsou všechny vhodné od 01/05/2004

* regiony s HDP/osobu pod 75 % průměru EU

0 1 000 km

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Strategické dokumenty

- Národní rozvojový plán (NRP)
- Rámec podpory společenství (RPS)
- Operační programy
  - priority

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

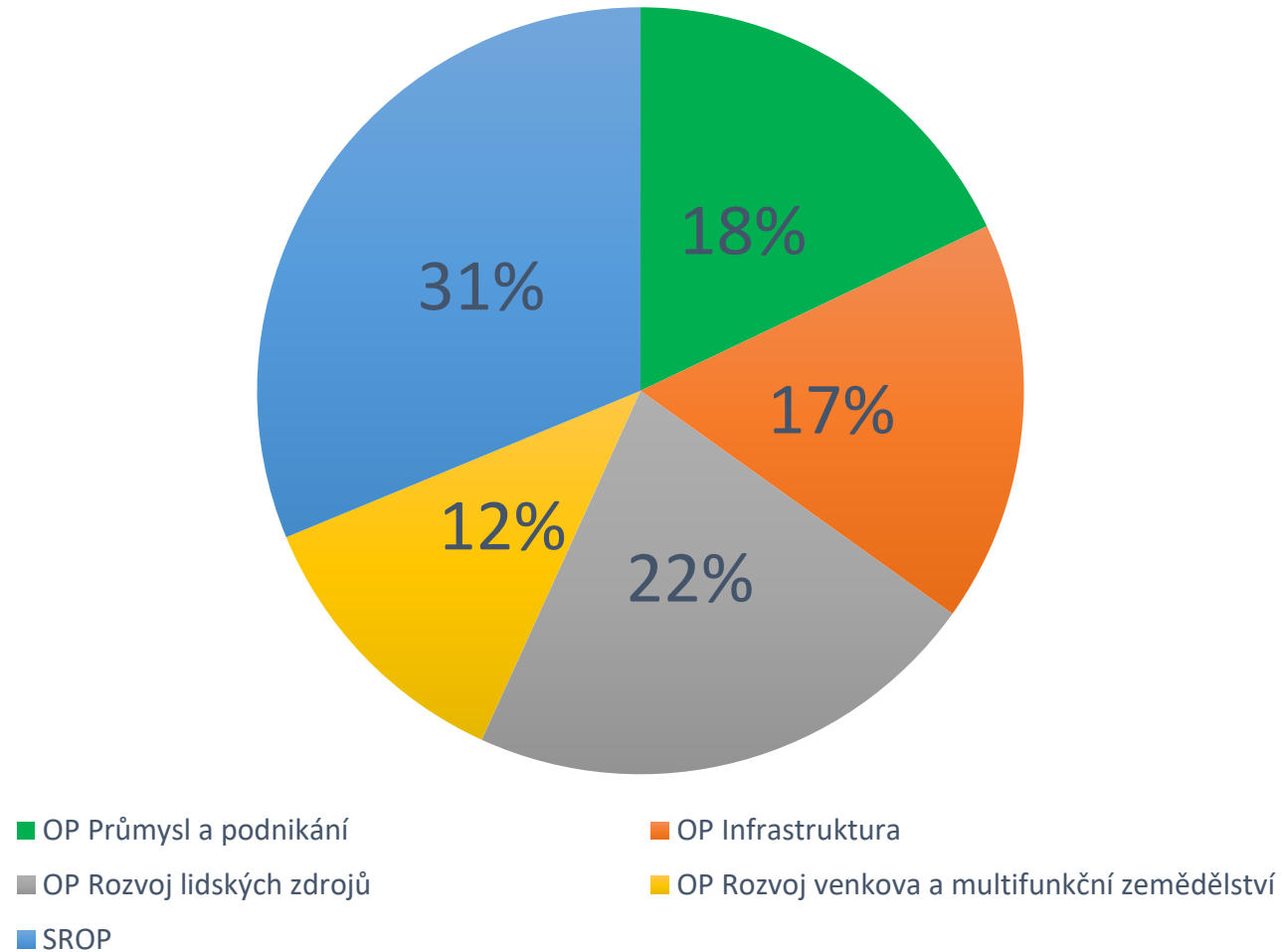
Operační programy

- Cíl 1: sektorové OP
  - OP Infrastruktura
  - OP Průmysl a podnikání
  - OP Rozvoj lidských zdrojů
  - OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
  - Společný regionální operační program (SROP)
- Cíl 2 a 3: upraveny tzv. Jednotným programovým dokumentem
- Fond soudržnosti
- Iniciativy Společenství – EQUAL, INTERREG

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Celková alokace zdrojů na jednotlivé OP v ČR

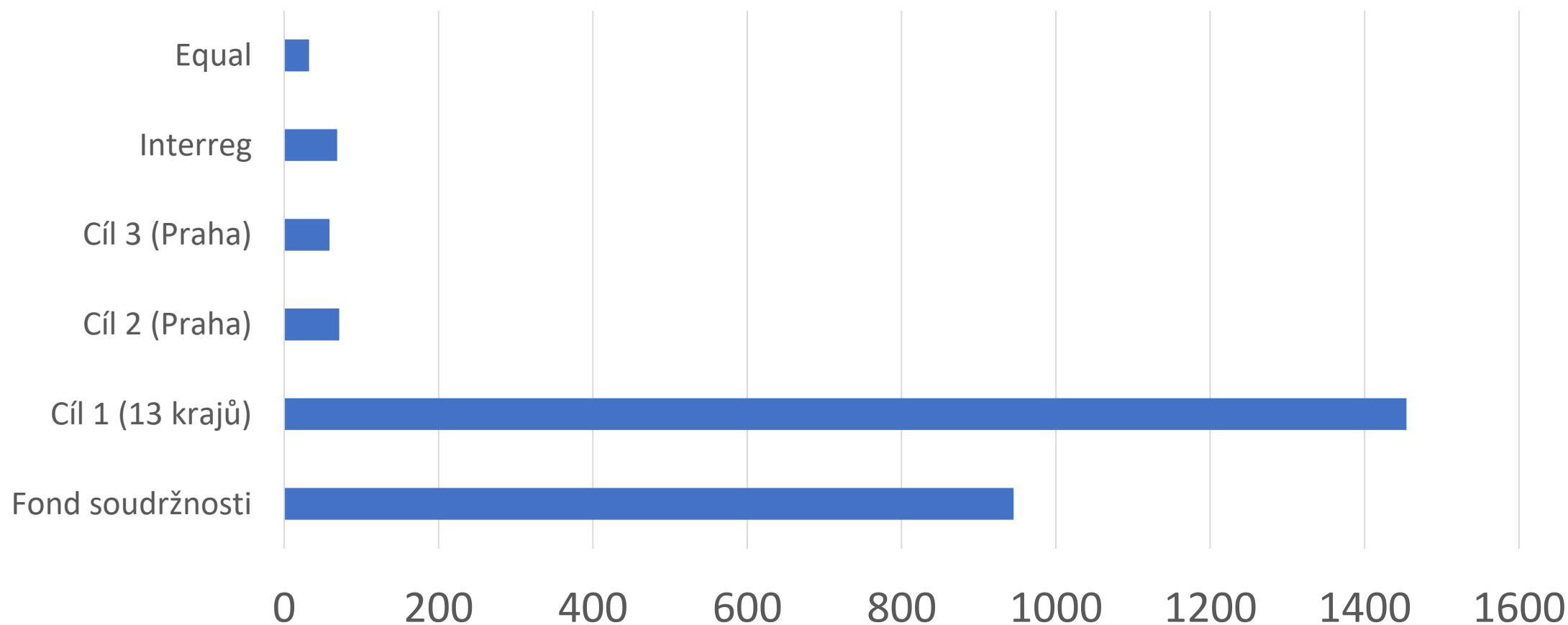
Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Strukturální fondy

- ERDF
  - největším fondem
  - financovány projekty v regionech spadajících do Cílů 1 a 2.
- ESF
  - hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU
  - financovány projekty Cílů 1, 2, 3
- EAGGF – orientační sekce
  - Rozvoj venkovských oblastí. EAGGF je rozdělen do dvou sekcí
  - podporuje rozvoj venkova v souladu s Cílem 1
- FIFG
  - Cíl 1

Politika soudržnosti v ČR 2004 – 2006

Rozdělení prostředků mezi strukturální operace (mil. EUR)

Politika hospodářské a sociální soudržnosti 2007 – 2013

- Změna v chápání politiky
- Investice členských států v tomto období byly koncentrovány na cíle vyplývající z tzv. Lisabonské strategie
- Reakce na stávající ekonomickou a sociální situaci v ES v souvislosti s rozšířením o 10 nových členů
- Jiný přístup tvorby cílů
- Legislativa (*obsaženy cíle*): Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti
- Cíle:
  - Cíl 1 Konvergence
  - Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
  - Cíl 3 Evropská územní spolupráce

Cíle regionální politiky 2007 – 2013

Cíl 1 Konvergence

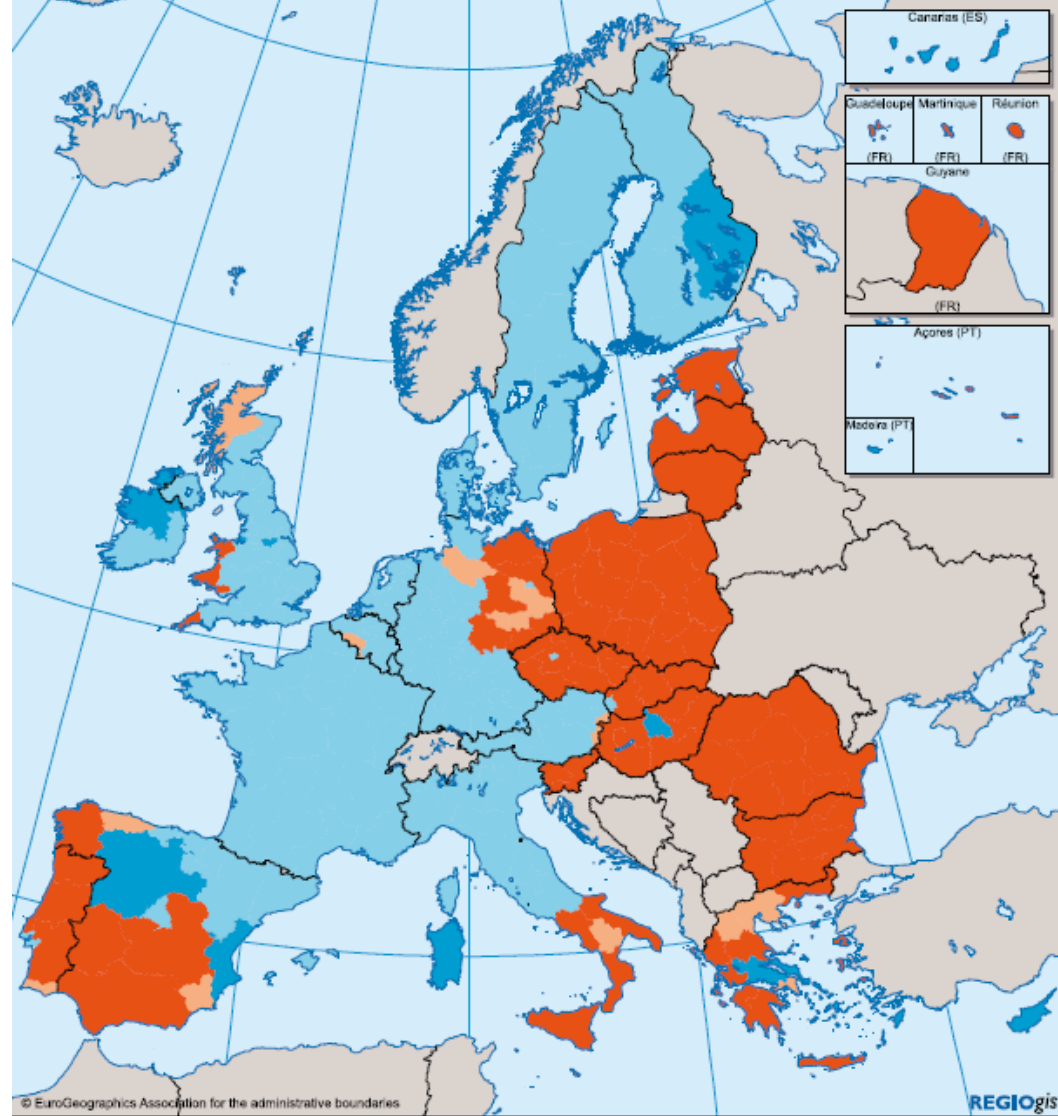
- Určen na urychlení procesu konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů
- Prioritním cílem všech fondů
- Opatření mají vytvářet podmínky pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti
- Určen pro regiony NUTS II HDP/ob. < 75 % průměru EU 25 (průměr 2000 – 2002) a HND/ob. < 90 % průměru EU 25 (2001 – 2003)
- Určeno 81,54 % prostředků na politiku soudržnosti

Cíle regionální politiky 2007 – 2013

Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- Podpora pro regiony NUTS II nebo NUTS I, které nespádají pod Cíl 1
- Cílem je posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů včetně posílení zaměstnanosti
- Určeno 15,95 % prostředků na politiku soudržnosti

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/#3

Strukturální fondy 2007–13: Cíle sblížení a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- Regiony sblížení*
- Postupné vyřazování
- Postupné zařazování
- Regiony konkurenceschopnosti a zaměstnanosti

* regiony s HDP/osobu pod 75 % průměru EU

Cíle regionální politiky 2007 – 2013

Cíl 3 Evropská územní spolupráce

- Určen na posílení přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce
- Přeshraniční spolupráce: regiony úrovně NUTS III podél pozemních vnitřních hranic a některých pozemních vnějších hranic, jakož i regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které od sebe nejsou vzdáleny více než 150 km
- Mezinárodní spolupráce: rozhodnutí EK
- Meziregionální spolupráce: všechny evropské regiony
- Určeno 2,52 % prostředků na politiku soudržnosti

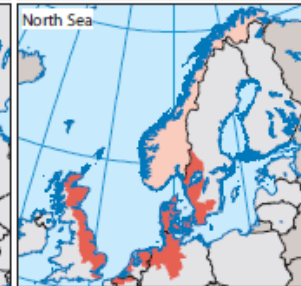
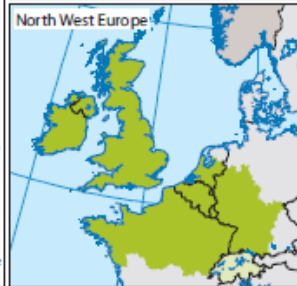
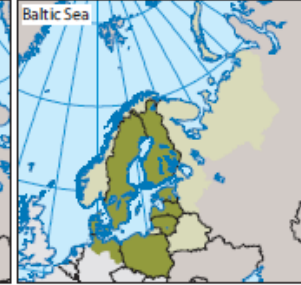
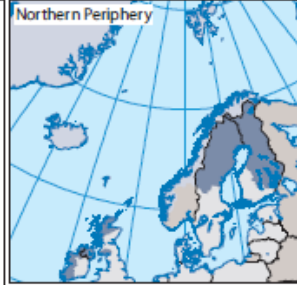

Cooperation objective 2007-2013
Crossborder Cooperation

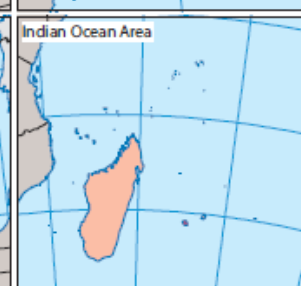
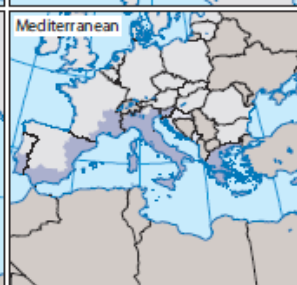
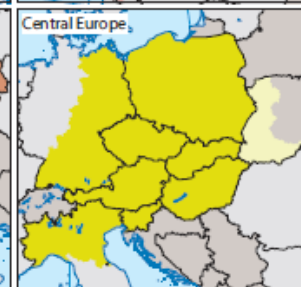
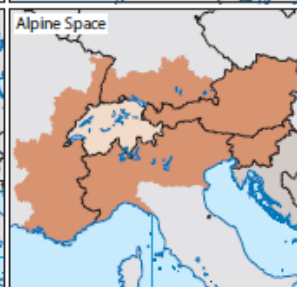
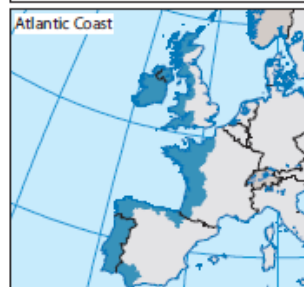
Crossborder cooperation regions

Structural Funds 2007 - 2013: Transnational Cooperation areas

Non-EU cooperation areas are indicative only, and subject to modification.

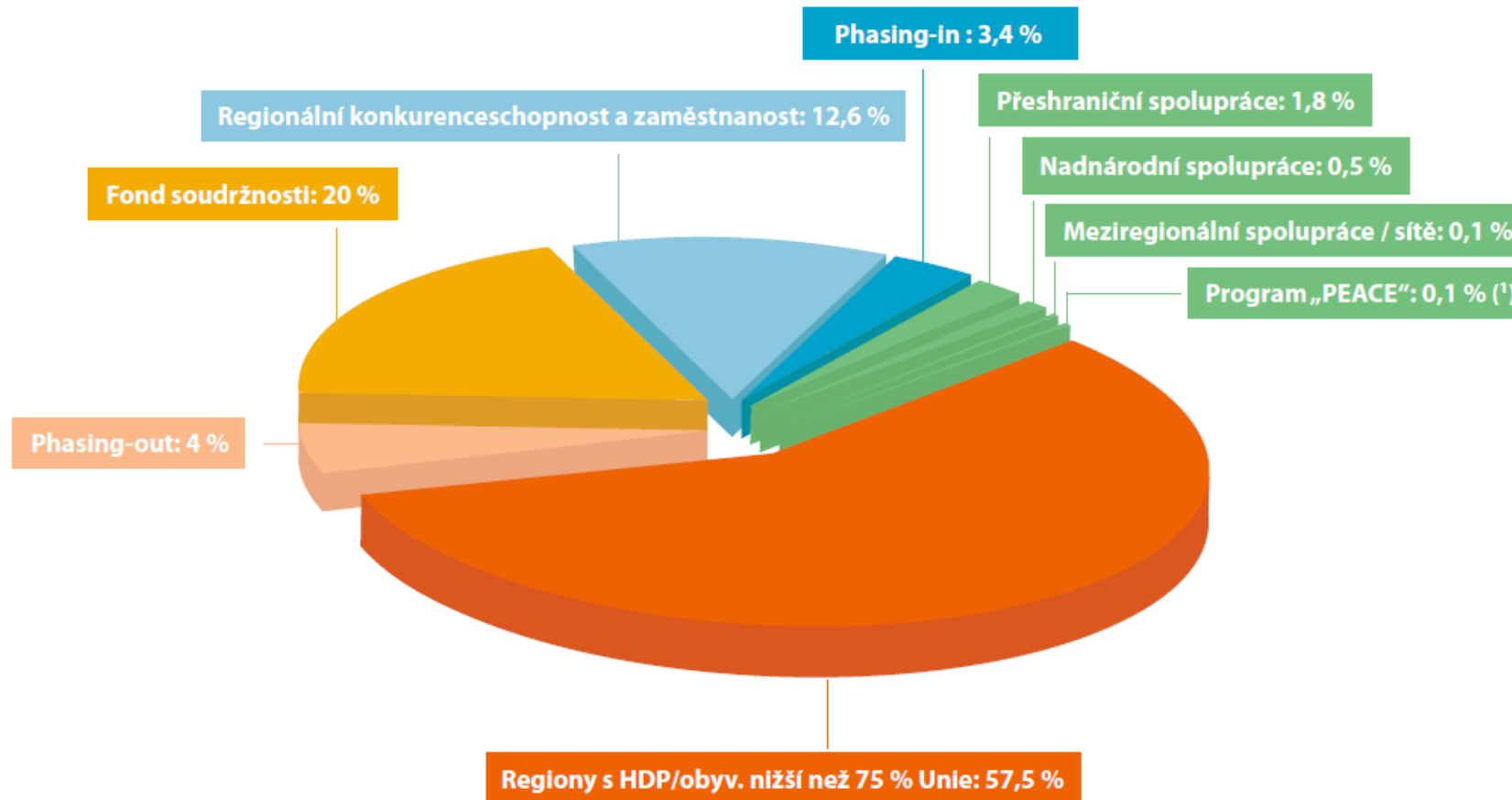
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries (NUTS regions)
Other administrative boundaries: Global Administrative Unit Layers (GAUL), FAO

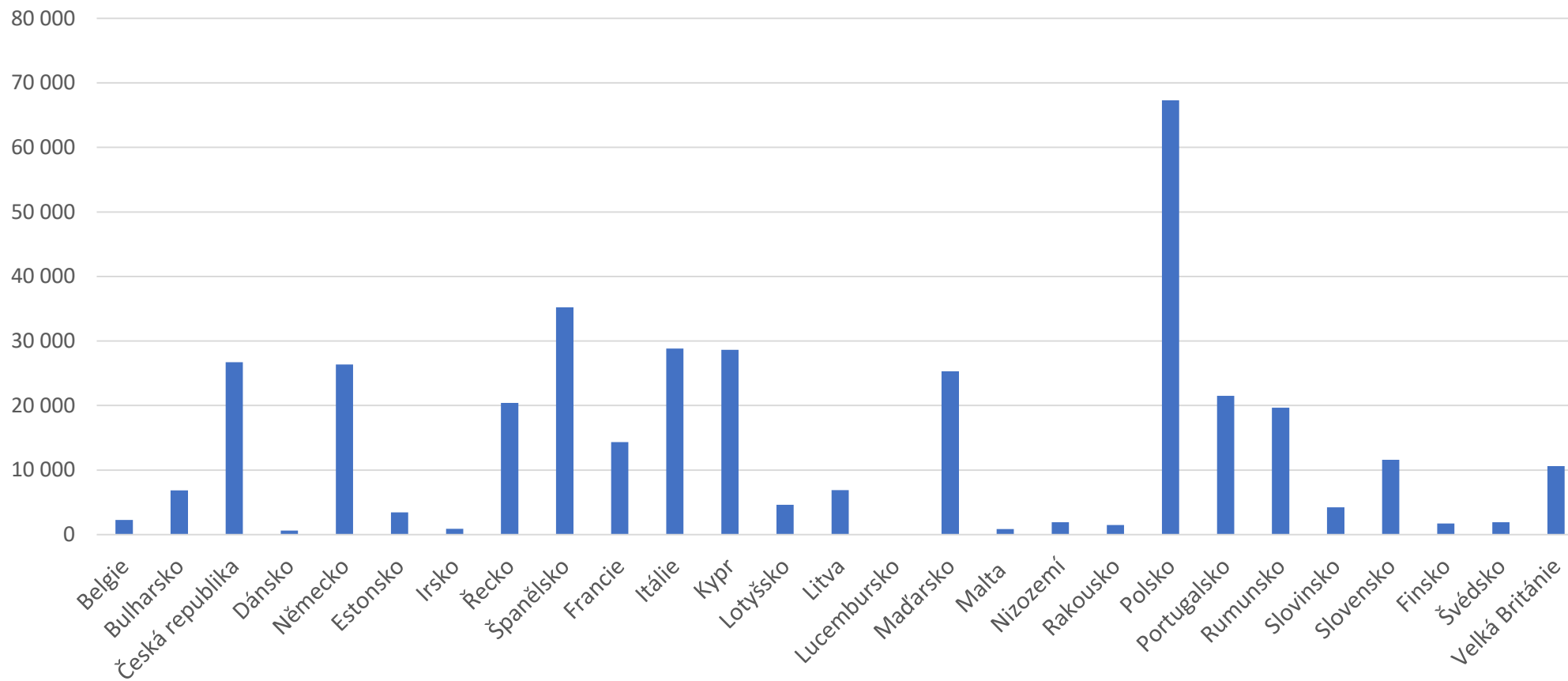
Financování politiky soudržnosti v EU 2007 - 2013

- Celkový objem dostupných prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti: 347 mld. EUR
- Cca 35,7 % rozpočtu EU a 0,38 % celkového HDP EU
- Hlavní příjemci: Polsko, Španělsko, Itálie, Česká republika, Německo, Maďarsko, Portugalsko, Řecko
- Prostředky podle Cílů:
  - 81,5 % Konvergence
  - 16 % Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
  - 2,5 % Evropská územní spolupráce
- Míry spolufinancování (Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006)
  - Konvergence 75 – 85 %
  - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 50 – 85 %
  - Evropská územní spolupráce 75 – 85 %
  - Fond soudržnosti 85 %

Financování politiky soudržnosti v EU 2007 - 2013

Alokace prostředků 2007 – 2013 (mil. EUR)

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

- Pro EU vyčleněno 347 mld. EUR, z toho pro ČR cca 26 mld. EUR (= 7,5 %)
- cíle vyplývající ze strategie Evropské unie na pomoc růstu a zaměstnanosti (tzv. Lisabonské strategie)

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Strategické dokumenty

- Strategické obecné zásady Společenství
- Národní rozvojový plán
- Národní strategický referenční rámec
- Operační programy
  - Prioritní osy → oblasti podpory

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíle

- **Cíl Konvergence**

- financovaný z ERDF, ESF a FS
- v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy.

- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**

- financovaný z ERDF a ESF
- v České republice pod něj spadá Hlavní město Praha.

- **Cíl Evropská územní spolupráce**

- financovaný z ERDF
- V České republice pod něj spadají všechny regiony

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Rozdělení prostředků mezi jednotlivé Cíle

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54 %	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95 %	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52 %	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	347 mld. €	100,00 %	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00 %

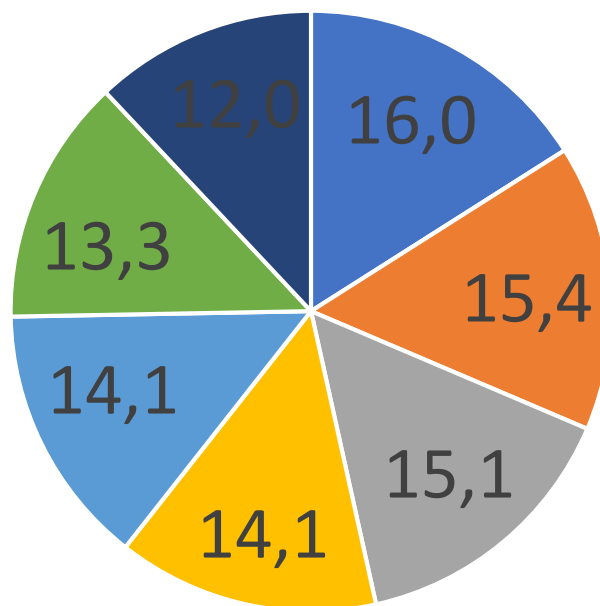
Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Konvergence

- 7 regionálních OP (4,66 mld. EUR)
  - **ROP NUTS II Severozápad**
  - **ROP NUTS II Moravskoslezsko**
  - **ROP NUTS II Jihovýchod**
  - **ROP NUTS II Severovýchod**
  - **ROP NUTS II Střední Morava**
  - **ROP NUTS II Jihozápad**
  - **ROP NUTS II Střední Čechy**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Finanční alokace na jednotlivé ROP (%)

- ROP Severozápad
- ROP Moravskoslezsko
- ROP Jihovýchod
- ROP Severovýchod
- ROP Střední Morava
- ROP Jihozápad
- ROP Střední Čechy

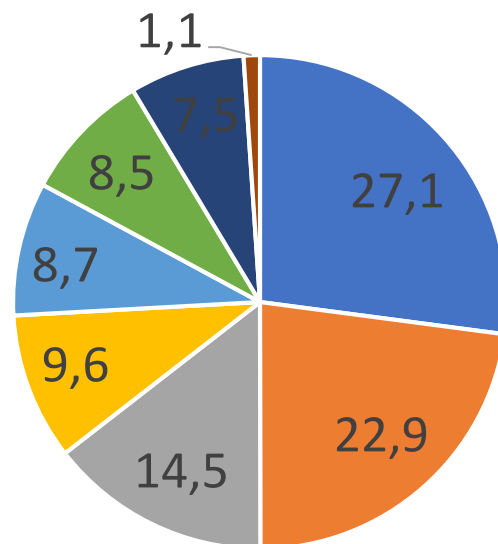
Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Konvergence

- 8 tematických OP (21,23 mld. EUR)
  - **OP Doprava**
  - **OP Životní prostředí**
  - **OP Podnikání a inovace**
  - **OP Výzkum a vývoj pro inovace**
  - **OP Lidské zdroje a zaměstnanost**
  - **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**
  - **Integrovaný operační**
  - **OP Technická pomoc**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Finanční alokace na jednotlivé tematické OP (%)

■ OP Doprava

■ OP Podnikání a inovace

■ OP Lidské zdroje a zaměstnanost

■ Integrovaný operační program

■ OP Životní prostředí

■ OP Výzkum a vývoj pro inovace

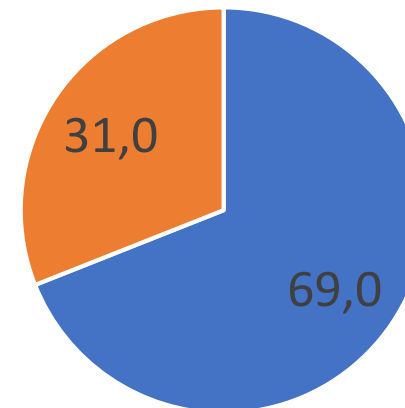
■ OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

■ OP Technická pomoc

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- alokace pro ČR 0,42 mld. EUR
- **OP Praha Konkurenceschopnost**
- **OP Praha Adaptabilita**

■ OP Konkurenceschopnost ■ OP Adaptabilita

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů
- V ČR všechny regiony, alokace 0,39 mld. EUR
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko**

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- **OP Mezuregionální spolupráce** (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- **Síťový operační program ESPON 2013** (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- **Síťový operační program INTERACT II** (všechny členské státy)

Politika soudržnosti v ČR 2007 – 2013

Cíl Evropská územní spolupráce

- OP Nadnárodní spolupráce

Map 1: Programming area

Politika soudržnosti 2014 - 2020

- hlavní investiční nástroj EU k dosažení cílů strategie Evropa 2020
- Cíle politiky soudržnosti EU:
  - **Investice pro růst a konkurenceschopnost** (97,6 % rozpočtu)
  - **Evropská územní spolupráce** (2,4 % rozpočtu)

Strategie Evropa 2020 - cíle

1. Zaměstnanost

- Zaměstnat 75 % osob ve věkové kategorii od 20 do 64 let

2. Výzkum a vývoj

- Investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP Evropské unie

3. Změna klimatu a udržitelné zdroje energie

- Snížit emise skleníkových plynů o 20 % (nebo dokonce o 30 %, pokud k tomu budou vytvořeny podmínky) ve srovnání se stavem v roce 1990
- Zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 %
- Zvýšit energetickou účinnost o 20 %

4. Vzdělávání

- Snížit míru nedokončení studia pod 10 %
- Dosáhnout ve věkové kategorii od 30 do 34 let alespoň 40% podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva

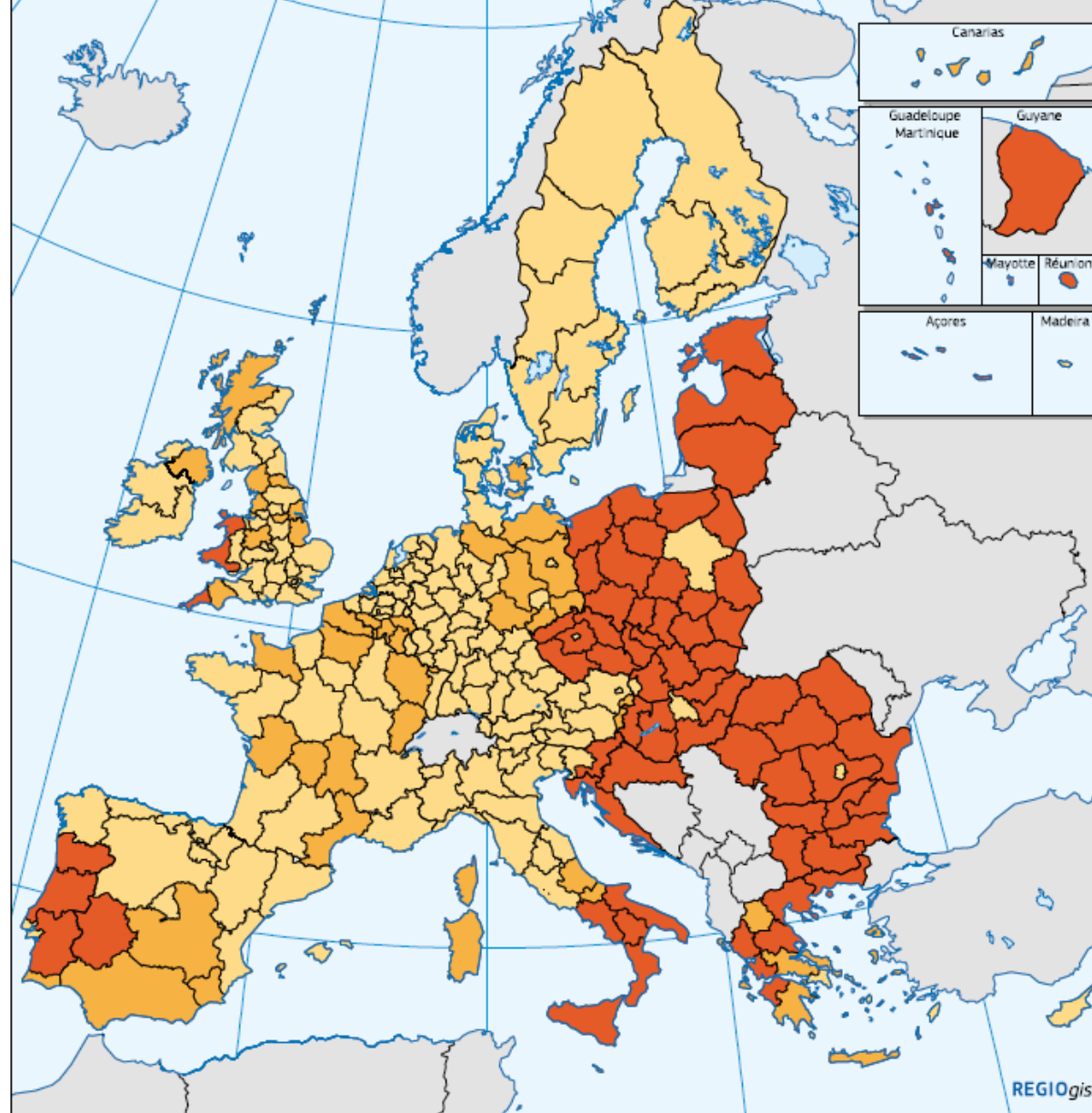
5. Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení

- Snížit alespoň o 20 milionů počet lidí, kteří žijí v chudobě a sociálním vyloučení nebo jsou na pokraji chudoby a hrozí jim sociální vyloučení

Politika soudržnosti 2014 – 2020

Podporované regiony

- Podpora všech regionů rozdělených do 3 kategorií
  - **méně rozvinuté regiony**
    - jejichž HDP je nižší než 75 % průměru EU-28
    - spolufinancování 75 – 85 %
  - **tzv. přechodové regiony**
    - jejichž HDP se pohybuje v rozmezí 75 – 90 % průměru EU-28
    - spolufinancování 60 %
  - **více rozvinuté regiony**
    - jejichž HDP je vyšší než 90 % průměru HDP
    - spolufinancování 50 %

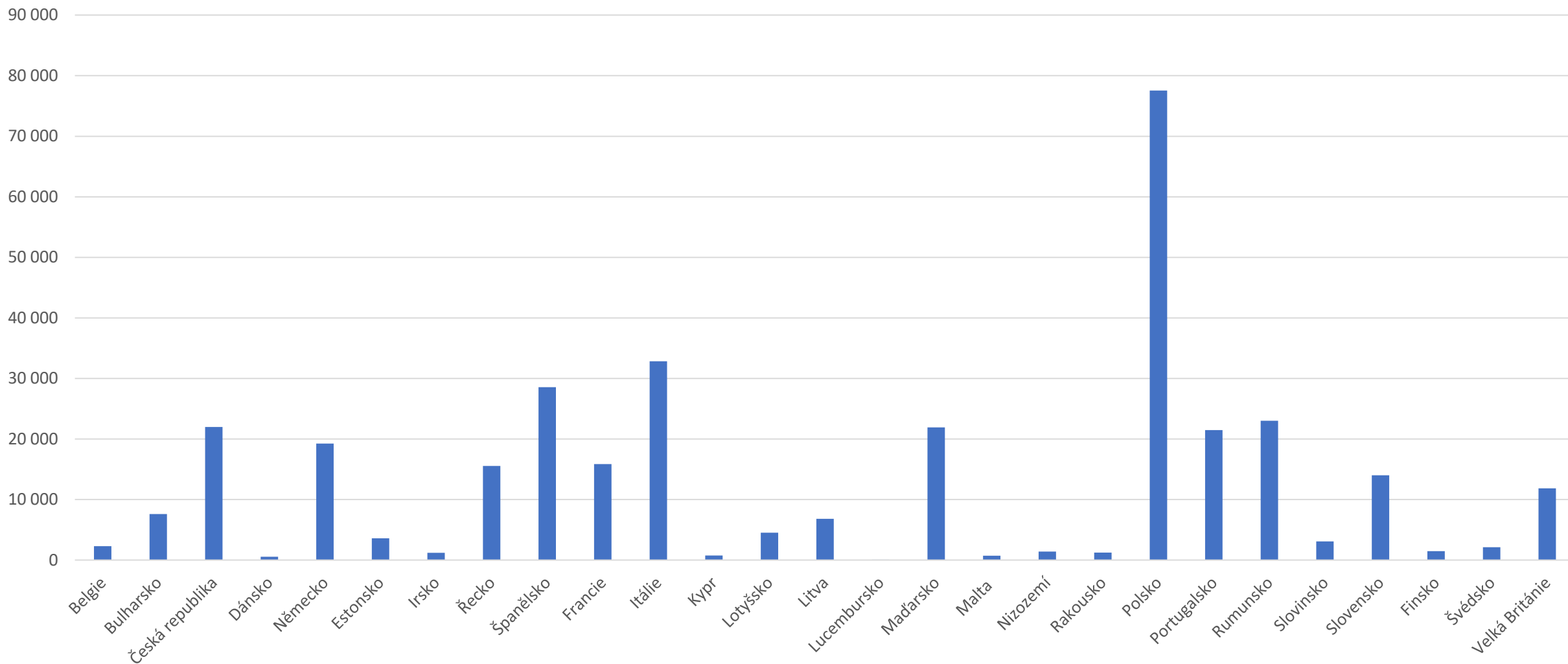

Kategorie

- Méně rozvinuté regiony (HDP na hlavu < 75 % průměru zemí EU27)
- Přechodové regiony (HDP na hlavu ≥ 75 % a < 90 % průměru zemí EU27)
- Více rozvinuté regiony (HDP na hlavu ≥ 90 % průměru zemí EU27)

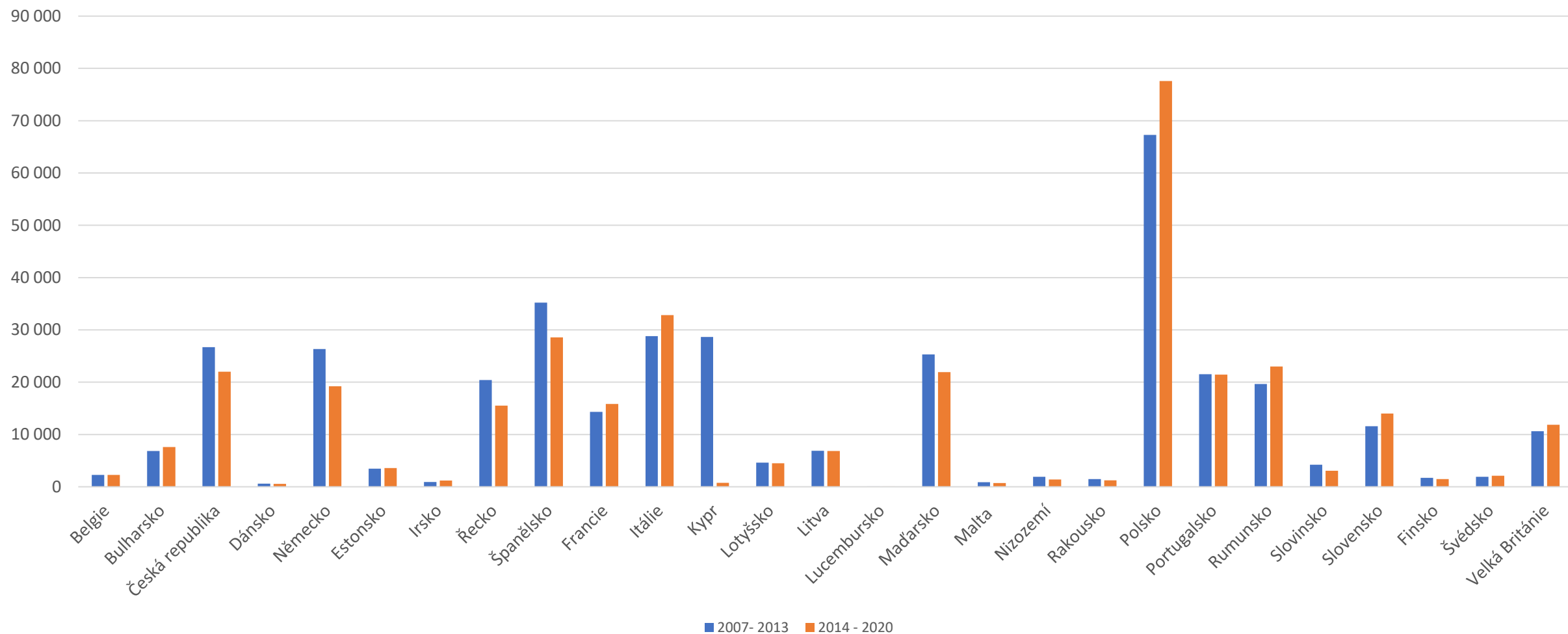
Politika soudržnosti 2014 – 2020

Alokace prostředků (mil. EUR)

Alokace prostředků (mil. EUR)

2007 – 2013 / 2014 - 2020

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

- Pro EU vyčleněno 352 mld. EUR, z toho pro ČR cca 24 mld. EUR (= 6,8 %)
- nastavena společná pravidla pro pět fondů, které dohromady tvoří Evropské strukturální a investiční fondy (ESI).
- Investice jsou v tomto období koncentrovány na cíle vyplývající ze Strategie Evropské unie pro inteligentní a udržitelný růst (tzv. strategie Evropa 2020).

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Strategické dokumenty

- **Dohoda o partnerství**

- základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z ESI fondů v programovém období 2014–2020
- analyzuje na základě evropských, národních i regionálních strategických dokumentů současnou socioekonomickou situaci České republiky, zdejší disparity, rozvojové potřeby a potenciál
- definuje priority a očekávané výsledky pro celé programové období

- **Operační programy** → prioritní osy

Alokace České republiky = 23,96 mld. €

Evropský fond pro regionální rozvoj EFRR	Evropský sociální fond ESF	Fond Soudržnosti FS	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova EZFRV	Evropský námořní a rybářský fond ENRF
11,94 mld. €	3,43 mld. €	6,26 mld. €	2,31 mld. €	0,03 mld. €

Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů

		v mld. €	% alokace
	1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi	2,51	11 %
	2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií	1,07	4 %
	3. Podpora malých a středních podniků	1,34	6 %
	4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky	2,25	9 %
	5. Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže	1,32	6 %
	6. Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství	2,74	9 %
	7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava	6,24	27 %
	8. Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla	1,38	6 %
	9. Fungující sociální systém a boj proti chudobě	1,98	9 %
	10. Zkvalitnění systému vzdělávání	1,96	8 %
	11. Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce	0,18	1 %
	Technická pomoc	0,85	4 %

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 1 Investice pro růst a zaměstnanost

Národní operační programy

- Celková alokace 23,9 mld. EUR
- **OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
- **OP Výzkum, vývoj a vzdělávání**
- **OP Zaměstnanost**
- **OP Doprava**
- **OP Životní prostředí**
- **Integrovaný regionální operační program**
- **OP Praha - pól růstu ČR**
- **OP Technická pomoc**
- **OP Rybářství 2014-2020**
- **Program rozvoje venkova**

Alokace ESI fondů v ČR 2014 - 2020

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo průmyslu a obchodu

- **Zaměření**

- rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, rozvoj podnikání a konkurence schopnosti malých a středních podniků, energetické úspory a rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií

- **Financování**

- EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- **Zaměření**

- posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

- **Financování**

- ESF / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Zaměstnanost

- **Řídící orgán**

- Ministerstvo práce a sociálních věcí

- **Zaměření**

- podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce a efektivní veřejná správa

- **Financování**

- ESF / YEI (Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže)

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Doprava

- **Řídící orgán:** Ministerstvo dopravy
- **Zaměření:** silniční a železniční doprava, silniční infrastruktura
- **Financování:** FS / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Životní prostředí

- **Řídící orgán:** Ministerstvo životního prostředí
- **Zaměření:** zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochrana a péče o přírodu a krajinu a energetické úspory
- **Financování:** FS / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Integrovaný regionální operační program

- navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013
- **Řídící orgán:** Ministerstvo pro místní rozvoj
- **Zaměření:** doprava v regionech, zkvalitnění veřejných služeb, veřejná správa
- **Financování:** EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Praha - pól rústu ČR

- **Řídící orgán:** Hlavní město Praha
- **Zaměření:** posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti
- **Financování:** ESF / EFRR

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Technická pomoc

- **Řídící orgán:** Ministerstvo pro místní rozvoj
- **Zaměření:** servisní program pro zajištění kvalitní implementace, zajištění administrativní kapacity a monitorovacího systém
- **Financování:** FS

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

OP Rybářství

- **Řídící orgán:** Ministerstvo zemědělství
- **Zaměření:** udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů, rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků
- **Financování:** ENRF

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Program rozvoje venkova

- **Řídící orgán:** Ministerstvo zemědělství
- **Zaměření:** rozvoj venkova, zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
- **Financování:** EZFRV

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy přeshraniční spolupráce

- **Interreg V-A Česká republika - Polsko**
- **Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika**
- **Interreg V-A Rakousko - Česká republika**
- **Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko**
- **Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Česká republika - Polsko

- Řídící orgán
- Financování
- Zaměření

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Interreg V-A Rakousko - Česká republika

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát
Bavorsko

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika

- Řídící orgán
- Financování
- Zaměření

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy nadnárodní spolupráce

- **Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE**
- **Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

Programy meziregionální spolupráce

- **INTERREG EUROPE**
- **ESPON 2020**
- **INTERACT III**
- **PURBACT III**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

INTERREG EUROPE

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

ESFON 2020

- Řídící orgán
- Financování
- Zapojené státy

- Zaměření

Politika soudržnosti v ČR 2014 – 2020

Cíl 2 Evropská územní spolupráce

INTERACT III

- **Řídící orgán**
- **Financování**
- **Zapojené státy**

- **Zaměření**

Odkazy ke studiu

REGIONÁLNÍ POLITIKA

- http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/investment-policy/
- https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_cs

REGIONÁLNÍ POLITIKA v ČR

- www.strukturalni-fondy.cz

NUTS

- <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/overview>

EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY – interaktivní aplikace

- <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>